

Výstavu *Planéta, na ktorej žijeme*, videlo 49 680 návštevníkov

Exhibition “Planet, where we live on” attended by 49 680 visitors

IGOR BROSKA¹ a EVA NELIŠEROVÁ²

¹Geologický ústav SAV Bratislava, ²Slovenské národné múzeum, Prírodovedné múzeum Bratislava

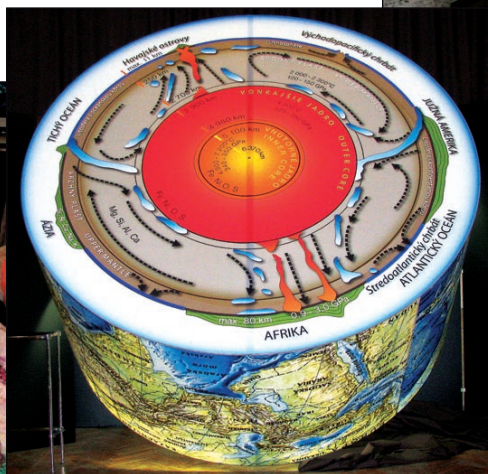
Abstract: Contribution reviews the exhibition “Planet, where we live on” in Slovak National Museum in Bratislava (25. 11. 2008 – 2. 7. 2009), being visited by 49 680 visitors. The exhibition had four thematic parts (1) Anatomy of Earth, (2) Earth – living planet, (3) Geological evolution of Slovakia and (4) Raw material – richness of humankind. The exhibition was completed by two seminars for pedagogues, ten public lectures (e.g. prospecting of gold and further industrial minerals, geophysical and geodetic monitoring of volcanoes, earthquakes, meteorites and their findings in Slovakia, geochronological dating, etc.) and 49 lecture explanations. The exhibition was held owing to the initiative of National Geological Committee of Slovak Republic as a contribution to International Year of Planet Earth (IYPE) and managed by the Geological Institute of Slovak Academy of Sciences and Slovak National Museum in Bratislava. The exhibition has been prepared by team of researchers from Geological and Geophysical Institutes of Slovak Academy of Sciences, Faculty of Natural Sciences Comenius University and Dionýz Štúr State Geological Institute.

Dňa 2. júla 2009 zavrela svoje brány výstava *Planéta, na ktorej žijeme*. Je veľmi potešiteľné, že počas jej trvania od 25. novembra 2008 ju v Slovenskom národnom múzeu v Bratislave videlo 49 680 návštevníkov. Je to významný odkaz verejnosti o práci geovedcov. Nebola to len rozsiahla výstava na ploche viac ako 520 m² so štyrmi samostatnými tematickými celkami, ale aj jej cielená propagácia, medializácia a prevádzkovanie. Boli to aj mnohé sprievodné aktivity – dva semináre pre pedagógov a desať prednášok pre širokú verejnosť. Prítomní sa na nich mohli oboznámiť napríklad s geologickým vývojom Slovenska, s prospekciou zlata a typmi mineralizácií na Slovensku či svetovými ložiskami zlata. Táto téma bola rozšírená aj o krátkodobé vystavenie atraktívnych vzoriek zlata, pozoruhodného kovu, ktorý človek pozná a využíva viac ako 6 000 rokov.

Problematica geofyzikálneho a geodetického monitorovania sopiek a príčin vzniku zemetrasení zaujala aj v kontexte s potenciálnym či reálnym ohrozením pre človeka. Mimoriadny záujem zo strany verejnosti bol o prednášku o výskume meteoritov a ich nálezoch na území Slovenska, ako aj o spôsoboch datovania Zeme a význame objavu rádioaktivity pre geológiu.

Počas *Noci múzeí a galérií 2009*, keď boli priestory SNM aj výstava až do polnoci plné návštevníkov, odznali prednášky zamerané na paleontológiu – na vývoj a geografické rozšírenie organizmov v jednotlivých etapách histórie Zeme. Hovorilo sa aj o aktuálnosti Darwinovej evolučnej teórie a genéze evolučného myslenia v minulosti až po súčasnosť. Návštevníkov na výstave sprevádzali viacerí autori výstavy s doplňujúcim výkladom k jednotlivým tematickým celkom. Návštevníkov zaujala prezentácia spojená s praktickým prezeraním mikroskopických organizmov pod stereolupou a mikroskopom. Ich skamenené schránky zaujmú nielen morfológiou, ale paleontológom poskytujú množstvo informácií aj o prostredí, v ktorom tieto organizmy žili.

Výstavu v čiastočne upravenom rozsahu bude možné vidieť od októbra 2009 v Múzeu Spiša v Spišskej Novej Vsi, potom v Múzeu maďarskej kultúry a Podunajska v Komárne a pravdepodobne aj v SNM v Martine. Ešte však skôr, ako sa súčasť tejto výstavy model sopky štiavnického stratovulkánu spolu s animáciou jeho vývoja nainštaluje na Spiši, doplní výstavu o mineráloch rudných žíl v Slovenskom banskom múzeu v Banskej Štiavnici.

Priečelie SNM a niektoré exponáty.

Front side of the museum and some exhibits.

Foto/Photo D. Pákozdyová and S. Jeleň.

Predpokladáme, že po skončení repríz výstavy mnohé exponáty a prezentácie zostanú v Slovenskom národnom múzeu – Prírodovednom múzeu v Bratislave – a spolu s vytvorenými modelmi vyhynutých živočíchov a animáciami o dávnominulých geologických dejoch obohatia stále expozície SNM.

Projekt výstavy *Planéta, na ktorej žijeme*, vznikol ako iniciatíva Národného geologického komitétu SR k Medzinárodnému roku planéty Zem. Jeho hlavným poslaním bolo pod mottom *Geovedy pre spoločnosť* šíriť geologickú osvetu v spoločnosti. Projekt rýchlo dostal podporu zo strany Slovenskej akadémie vied a Slovenského národného múzea, ktoré na prezentáciu našlo výstavný termín v budove Prírodovedného múzea na Vajanského nábřeží v Bratislave.

Celý výstavný projekt manažoval Geologický ústav SAV a Prírodovedné múzeum SNM. Finančne bol zabezpečený prostredníctvom LPP projektu Agentúry na podporu výskumu a vývoja, projektu Environmentálneho fondu Ministerstva životného prostredia SR, ako prioritná výstava SNM z prostriedkov Ministerstva kultúry SR a prostredníctvom dotácie Slovenskej akadémie vied. Veľká vďaka patrí nielen za financovanie, ale aj partnerom výstavy, ktorí prispeli k jej

úspechu. Sú to: Nafta, a. s., Hornonitrianske bane Prievidza, a. s., Považská cementáreň Ladce, a. s., a Volkswagen Slovakia, a. s. Do prípravy a realizácie výstavy sa ochotne zapojili aj pracovníci Geofyzikálneho ústavu SAV, Prírodovedeckej fakulty UK a Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra.

Spoločné úsilie rozličných odborníkov geovedcov viedlo k vytvoreniu scenára, ktorý sa stal atraktívnym prierezom poznatkov z oblasti geologických vied aj pre širokú verejnosť. Všetky texty sú aj v anglickom preklade, čo autori považovali za nutné kvôli zrozumiteľnosti a záujmu zahraničných návštevníkov. Odborný obsah, množstvo doplnkového materiálu, fotografií a exponátov bolo potrebné návštevníkovi podať takou formou, ktorá ho zaujme vizuálne a vtiahne na podrobnejšiu prehliadku. Autorom výtvarno-priestorového riešenia a celej realizácie výstavy je Milan Veselý a N & V Design, spol. s r. o.

Veľký počet návštevníkov výstavy naznačuje, že táto práca mala svoj spoločenský význam a môže byť výzvou na vytváranie ďalších edukačných a popularizačných projektov, založených na širokej spolupráci slovenských geologických inštitúcií.

mineralia slovac

Prehľadná geologická mapa Slovenska v mierke 1 : 200 000 uvedená do každodennej praxe

General geological map of Slovakia at a scale 1 : 200 000 introduced into everyday practice

ĽUDOVÍT KUCHARIČ

Štátny geologický ústav D. Štúra Bratislava

Abstract: A new edition of the general geological maps of Slovak Republic at a scale 1 : 200 000 was solemnly introduced in vernissage in National Council of the Slovak Republic on 19. May 2009. Issued maps have originated owing to ten years lasting synthetic scientific work, summarizing endeavour and outcomes of several generations of geologists and replaced previous edition from 1964. New geological maps covering whole area of Slovakia form a good ground for potential multilateral projects, required by European Union, being focused on environmental, hydrogeological, geothermal and raw material topics, as well as investment strategies. The contribution describes opening ceremony and reproduces several positive responses from visitors' book, which can be considered as the best positive and concrete feedback, appreciating geological work.

Dlho očakávaná edícia prehľadných geologických máp v mierke 1 : 200 000 bola slávnostne uvedená na vernisáži vo výstavnej sieni Národnej rady Slovenskej republiky na Bratislavskom hrade dňa 19. mája 2009. Syntetické dielo završujúce výsledky desaťročnej práce širokej skupiny nielen súčasnej generácie, ale aj predchádzajúcich generácií geológov nasmeroval do života moderátor významných kultúrnych podujatí Ľuboslav Móza. Najskôr dal slovo oficiálnym rečníkom: predsedovi parlamentného výboru Národnej rady SR pre ŽP Jánovi Slabému, generálnemu riaditeľovi sekcie geológie a prírodných zdrojov MŽP Miroslavovi Zacharovi a nakoniec riaditeľovi ŠGÚDŠ Ľubomírovi Hraškov. Tí vyzdvihli význam prehľadných

geologických máp ako východiskovej bázy pre široké využitie v každodennej praxi. Oficiálnu časť programu, ktorú dotváralo jednotlivými variabilnými hudobnými motívami umelecké dámske sláčikové kvarteto, zakončil záverečným prejavom koordinátor a zodpovedný riešiteľ projektu Vladimír Bezák.

Na vernisáži sa zúčastnilo nielen množstvo súčasných geológov rôznych špecializácií, ale aj tých, ktorí sú už na dôchodku, výrazným spôsobom ovplyvňovali smerovanie slovenskej geológie a stále sú ochotní radami a pripomienkami prispievať k riešeniu aktuálnych problémov.

Osobitného uznania sa dostalo koordinátorovi a celému riešiteľskému kolektívu od prezidenta Slovenskej republiky. Prezident formou listu poďakoval za venovanie *Prehľadnej*